

Strahovi v nas samih

V četrtek so v **Prešernovem gledališču** premierno uprizorili dramo Henrika Ibsena **Strahovi** v režiji Igorja Vuka Torbice. **Nagrado julija** za najboljšega igralca domačega ansambla v pretekli sezoni je prejel **Blaž Setnikar**.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Z drugo premiero v letošnji sezoni, dramo Henrika Ibsena **Strahovi**, ki sta jo na oder **Prešernovega gledališča** postavila režiser Igor Vuk Torbica in dramaturginja Katarina Pejović, v Kranju nadaljujejo tradicijo zadnjih let in predstavljajo še eno dramsko klasiko, ki je tudi po 130 letih od nastanka danes bolj aktualna kot kdajkoli. Sicer novo branje besedila, ki mu seveda sledita priredba in uprizoritev, sovпада v čas, v katerem živimo, in mogoče prav zato po predstavi ne moremo pregnati občutka – če sledimo naslovu – tudi ne strahu, da se do danes pravzaprav ni nič spremenilo. Nasprotno, porast konservativizma v aktualni družbi kot da nas na neki način spet vrača nazaj.

Družinska drama **Strahovi** nastavlja ogledalo družbi, njeni moralni sprevrženosti, hipokriziji v medčloveških odnosih, ki se iz območja družine uspešno razrašča v siceršnje družbeno okolje in obratno. Ženi in materi v navzven sicer ugledni meščanski družini ne uspe izstopiti iz začaranega življenjskega kroga patriarhata – nezvestega in do žensk ponižujočega moža. S pomočjo pastorja, ki pridiga o potrpežljivosti, v slepem zaupanju vanj na neki način tudi sama prikriva obstoječe stanje. Sina Osvalda v želji, da bi ga odstranila iz družine in od očetovih navad, pošlje v tujino, a se ta domov vrne

prav tak, kot je bil nekoč njegov oče. Gospa Alving na videz deluje kot tragičen lik, a ne zato, ker bi v boju na vse ali nič izgubila, ampak zato, ker se ne bori in je tako samota, ki z neukrepanjem in pometanjem pod preprogo vzdržuje patriarhat. Ona sama deluje po načelih, ki jih določajo moški. Čeprav se navidezno zdi, da sama sprejema odločitve, je njeno delovanje zgolj izvrševanje želja drugih. To jo vodi iz zablode v zablodo. Mogoče je edina resnično njena odločitev na koncu, ko sinu pomaga umreti. Tu se postavi vprašanje, ali je breme preteklosti, ki nas vseskozi duši in nas sili ravnati v nasprotju z lastnimi načeli, moč razrešiti le z brutalnim rezom, kot to stori Alvingova?

V vlogi osrednjih likov Helene Alving in pastorja Mandersa sta izjemna **Vesna Jevnikar** in **Borut Veselko**. Do potankosti v vseh elementih igre obvladujeta vsak svojo odrsko osebnost in nas, ko gre za njun odnos, skozi celotno predstavo držita v negotovosti. Odrasel ter hkrati otroško nedorasel ter ravno prav udaren v svoji brezobzirnosti je odlični **Blaž Setnikar** v vlogi sina Osvalda, v likih služkinje Regine Engstrand in mizarja Engstrand pa homogeno igralsko ekipo dopolnjujeta **Vesna Pernarčič** in **Peter Musevski**. Ob slednjih spoznamo, da v Ibsenovih dramah pravzaprav ni malih

vlog. K temu sta nedvomno prispevala tudi Vuk Torbica in Pejovićeva, ki sta kljub natančno določenim okvirom za posamezne vloge, igralcem pustila dovolj prostora za njihove igralske kreacije.

Napetost se v predstavi stopnjuje vse do brutalnega konca, pri tem pa kljub aktualnemu branju, ki mogoče v ospredje nekoliko bolj postavlja žensko emancipacijo, videno ne odstopa od osnovne poante besedila. K temu pripomore tudi zanimiva scenska postavitve Branka Hojnika. Igralce na odru od gledalcev loči velika steklena stena. Da so slišni v dvorano, so ozvočeni, prostor pa skupaj z zvočno kuliso posebej ob menjavah kadrov z zatemitvami deluje dovolj groteskno, da nas spravlja v nelagodje.

Četudi je vmes steklo, ki nas »varuje« pred Ibsenovo družino in družbo, je skozi celotno predstavo v zraku občutek, da smo pravzaprav vsi na isti strani. Čeprav steklo ločuje, hkrati tudi odkriva. Prej ali slej.

Julija **Blažu Setnikarju**

Odlično se je prijela tudi **nagrada julija**, ki jo najboljšemu igralcu ansambla **Prešernovega gledališča** v pretekli sezoni podeljujejo v sodelovanju z Gorenjskim glasom ter uredništvom Kranjčanke. Nagrada, ki nosi ime po muzi našega velikega pesnika, pomeni poklon najboljšemu

mu igralcu ansambla **Prešernovega gledališča** v pretekli sezoni po mnenju gledalcev in strokovne žirije. Julijo je prejel mladi igralec **Blaž Setnikar**, ki je tako publiko kot žirijo prepričal predvsem z vlogo Marka v priredbi izbranih besedil Ivana Cankarja Ob zori (priredba Katarina Morano, režija Žiga Divjak).

V obrazložitvi k nagradi tričlanske žirije v sestavi Alenka Bole Vrabec (predsednica), Igor Kavčič in Mare Žvan med drugim preberemo: »V igralskem kolektivu "za tekočim trakom" nas je še posebej osupnil in navdušil **Blaž Setnikar**, ki je s pretanjenim poslušom za sleherni detalj v pripovedi ministranta Marka iz Križevga pota stopnjeval napetost in sočutno prizadetost v dvorani.« In v nadaljevanju: »V njegovem Marku ni bilo nikakršne patetike, ampak pretresljivost. Izjemna, popolna stvaritev! **Blaž Setnikar** z liki, ki jih oživlja, opozarja nase, že vse odkar je član **Prešernovega gledališča**.« Alenka Bole Vrabec je obrazložitev zaključila z besedami: »Cankar bi te bil vesel, **Blaž Setnikar!**«

Predstava Ob zori je uvrščena tudi v tekmovalni program letošnjega Borštnikovega srečanja. V ponedeljek, 21. oktobra, dan pred gostovanjem v Mariboru, bo igra ponovno na sporedu tudi v Prešernovem gledališču.

Odlična igralska ekipa **Prešernovega gledališča** v Strahovih navdušuje na oni strani stekla: (z leve) **Vesna Pernarčič**, **Borut Veselko**, **Vesna Jevnikar**, **Blaž Setnikar** in **Peter Musevski**.

Po predstavi: **Blaž Setnikar** z režiserjem Igorjem Vukom Torbico / Foto: Tina Dokl